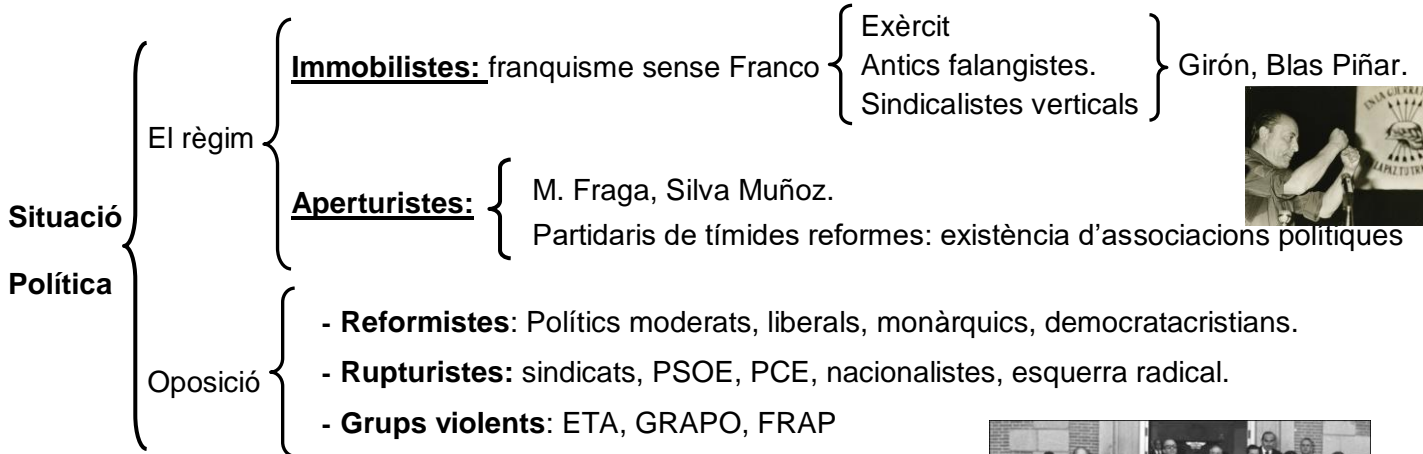

LA TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA.

Mort de Franco (20 de novembre de 1975)

Joan Carles I accedí al tron espanyol jurant fidelitat a "las Leyes Fundamentales"

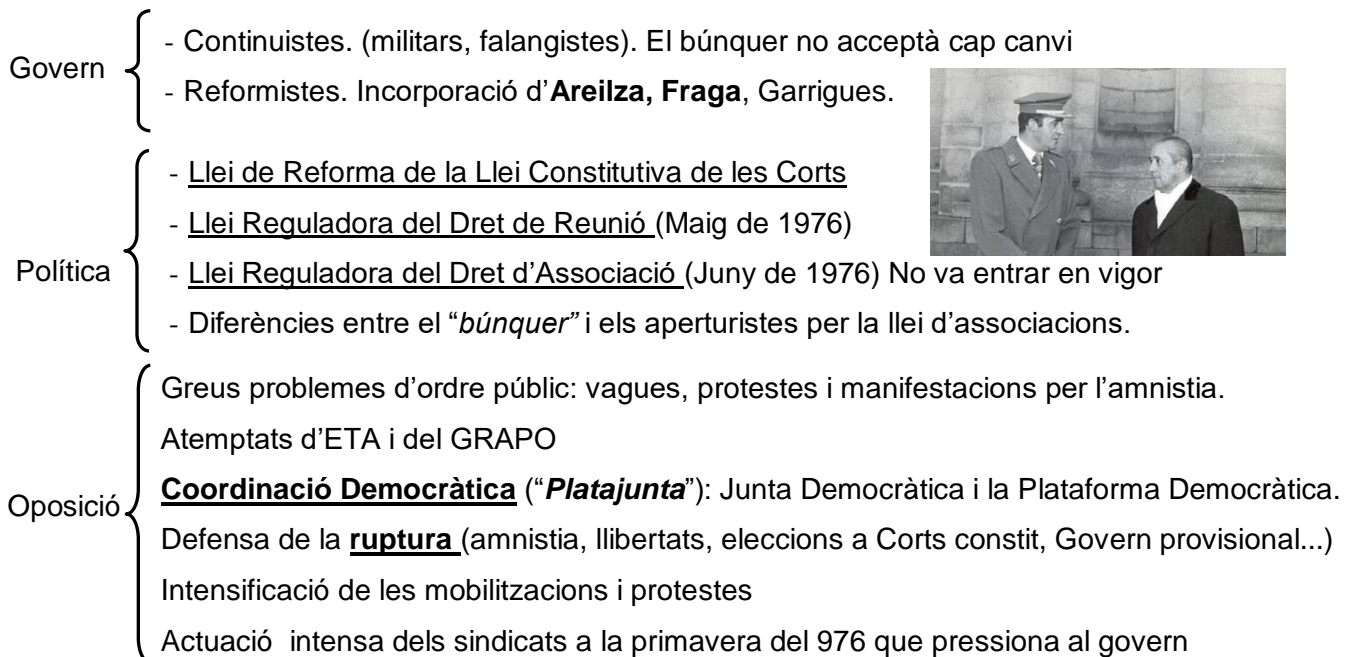
Situació econòmica: agreujament de la crisi els 74 i 75 (preus del petroli 1973) { Dèficit de l'Estat
Crisis industrial
Inflació.
Atur.

1. De la mort e Franco a les eleccions de juny de 1977.

- Confirmació de **Carlos Arias Navarro** com a president de govern.

Discurs continuista amb el franquisme

Violència policial: l'església de San Francisco de Vitòria

Montejurra: greu enfrontament entre sectors carlistes

Difícils relacions entre Arias Navarro i el rei

davant l'incapacitat d'Arias per democratitzar el país

Dimissió d'Arias Navarro (1 de juliol de 1976)

- **El primer govern d'Adolfo Suárez** (juliol 1976 a juny 1977)

Programa de reforma del sistema: **Llei de Reforma Política** i Celebració d'eleccions a Corts.

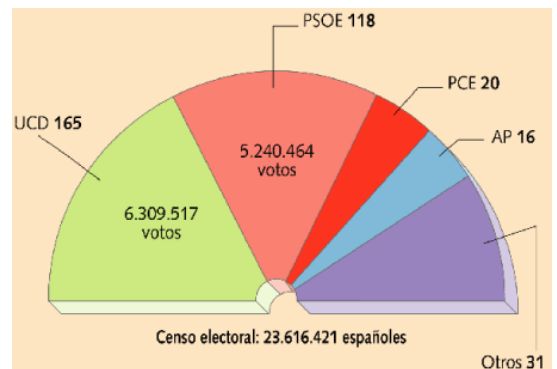
Les primeres eleccions democràtiques a Corts Constituents celebrades el 15 de juny de 1977.

Partits principals	{	AP Alianza Popular..... Manuel Fraga Iribarne
		UCD Unió de Centro Democrático..... Adolfo Suárez, Calvo Sotelo
		PDC Pacte democràtic per Catalunya..... Jordi Pujol
		ERC Esquerra Republicana de Catalunya
		PNB P. Nacionalista Basc
		EE Euskadiko Ezquerra
		PSOE P. Socialista Obrero Español..... Felipe González, Alfonso Guerra
		PCE P. Comunista de España..... Santiago Carrillo

Guanyades per la **UCD**. **Adolfo Suárez** presidí el primer govern de la democràcia.

L'extrema dreta queda desplaçada electoralment

Important resultat dels socialistes

2. Els governs d'UCD (1977-82)

L'octubre de 1977 davant la greu situació econòmica es signaren els **Pactes de la Moncloa**

Nou clima polític d'enteniment i **consens** amb l'oposició, de la política econòmica i social.

Pactes de la Moncloa	<u>Economia</u>	- Frenar la inflació,
		- Disminuir la desocupació i limitar els salaris.
		- Les mesures no aconsegueixen frenar l'atur ni la inflació.
	<u>Actuació</u>	- Garantir les llibertats d'expressió, de reunió i d'associació
		- Reforma del codi penal i de la llei d'enjudiciament criminal
		- Reorganització de les forces d'ordre públic

Consens polític per fer front a la descentralització i a les aspiracions autonomistes de nacions i regions

Amb les noves Corts es creà una **Comissió d'Assumptes Constituents**

Es designà uns ponents per la redacció d'un projecte de text constitucional

Ponència constitucional	{	UCD (3) <u>Miguel Herrero y Rodríguez de Miñón</u> , Pérez Llorca, Gabriel Cisnero
		PSOE (1) <u>Gregorio Peces Barba</u>
		AP (1) <u>Manuel Fraga Iribarne</u>
		PCE (1) <u>Jordi Solé Tura</u>
		CDC (1) <u>Miquel Roca i Junyent</u>

Operació Galaxia: el novembre de 1978 es detinguda una conspiració colpista (Tejero, Ynestrillas)

El 6 de desembre de 1978 queda aprovada per referèndum la **Constitució espanyola**

El segon govern de Suárez

- Noves eleccions legislatives el març de 1979
- Victòria de l'UCD amb 168 diputats seguit pel PSOE amb 121.
- La UCD va obtenir resultats negatius a les municipals d'abril de 1971 i a les primeres autonòmiques (1980)
- Moció de censura contra Suárez (1980) que és qüestionat dins el seu propi partit
- **El gener de 1981 Suárez presentà la seva dimissió**
- **Leopoldo Calvo Sotelo** candidat a president de govern.
- **23 de febrer** en plena votació d'investidura es produeix un **cop d'Estat**
 - o **Antonio Tejero** va irrompre amb un grup de la Guàrdies civils el Congrés.
 - o **El general Milan del Bosch** es revoltà a València
 - o **Participació del general Armada i altres militars**
 - o Després d'unes hores de gran incertesa els colpistes s'entreguen a les autoritats

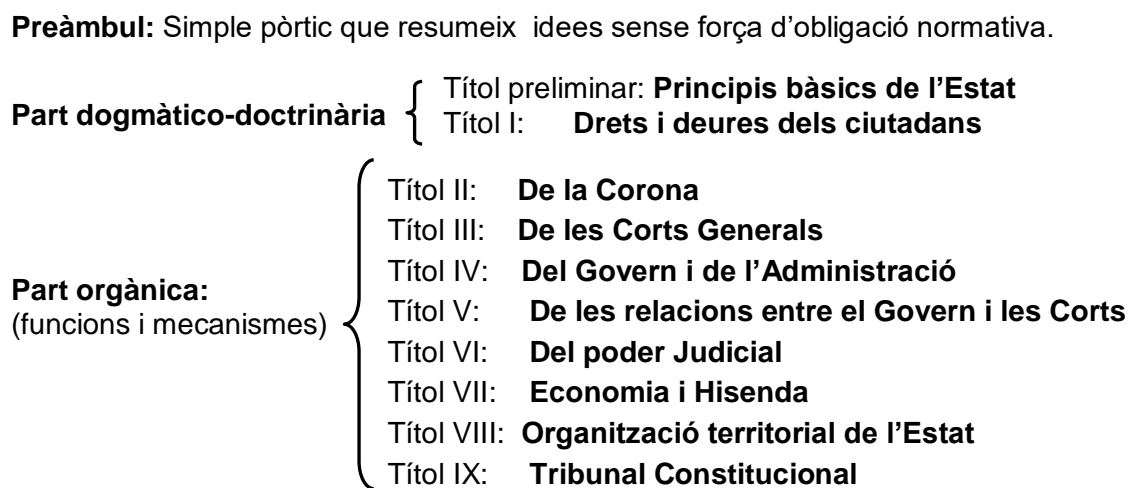

3. La Constitució de 1978.

- Presenta moltes rigideses a l' hora de procedir a la seva reforma.
- És un text llarg (**169 articles**). Té influències d'altres constitucions, però té elements originals.

- Declara Espanya "estat social i democràtic de dret".
- La sobirania nacional resideix en el poble.
- Estableix la divisió de poders.
- La forma d'estat és la monarquia parlamentària. El Rei manté funcions de representació.
- L'estat es declara aconfessional.
- Representació política en les corts generals: congrés dels diputats i el senat.
- Declara la "indissoluble unitat de la nació espanyola" integrada per nacions i regions a les quals es garanteix el dret a l'autonomia.
- S'hi reconeix una llengua oficial de l'estat, el castellà, i s'hi estableixen com a oficials a les comunitats autònomes respectives "les altres llengües espanyoles".
- Presenta una ampla declaració de drets i llibertats i s'al·ludeix a la declaració de Drets Humans.
- Recull una sèrie de drets de tipus social (salut, educació, habitatge, treball).
- Reconeixen la llibertat de mercat i la possibilitat de la intervenció estatal per interès col·lectiu.
- Es mostra deliberadament imprecisa (autonomies). És, doncs, adaptable a les circumstàncies.
- Preveu el seu desenvolupament a través de diverses lleis orgàniques i ordinàries.

L'estructura de la Constitució

- El 31 d'octubre de 1978 el text va ser aprovat per la majoria dels diputats i senadors.
- 6 de desembre de 1978 aprovada per referèndum amb el 88 % dels vots favorables.

L'Estat de les autonomies

Existència majoritària d'aspiracions autonòmiques de las nacionalitats històriques

- La manifestació de l'onze de setembre a Barcelona i les d'octubre a Bilbao
- Predomini polític de nacionalisme al País Basc (PNB, EE, HB) i Catalunya (CDC, ERC, PSUC)

La fase preautonòmica 1977/197

- Concessió provisional a les nacionalitats històriques d'uns drets autonòmics provisionals.
- Transferències de funcions, en un moviment impulsat per **assemblees de parlamentaris**.

Catalunya { Suárez establí contactes amb el president de la **Generalitat** a l'exili, **Josep Tarradellas**.
29 de setembre de 1977 restabliment d'una **Generalitat provisional**
Tarradellas primer president de la Generalitat.

Euskadi { Els nacionalistes bascs no accepten la Constitució i reclama Navarra com a territori propi
L'actuació del terrorisme d'ETA marca tot el procés.
Novembre: reconeixement de la preautonomia basca i constitució del **Consell General Basc**.

Galícia - Creació d'una Xunta de Galícia provisional (març de 1878).

Territoris no històrics { Andalusia, Aragó, Balears, Extremadura i Castella-Lleó...
Aprovaren organismes preautonòmics.

Segona Fase. Constitució de les autonomies a partir de la Constitució de 1978

La Constitució preveu dues vies d'accés a l'autonomia. Objectes d'una important polèmica

- **Art. 151 (via ràpida)**. Reservada per les nacionalitats històriques: Catalunya, P. Basc o Galícia
Referèndum, majoria absoluta.
Obtenia major autogovern
- **Art. 143 (via lenta)**
Reservada a la resta de regions
Permetia un menor nivell competencial

- **Catalunya:** Referèndum i estatut. 25 d'octubre de 1979
- **País Basc:** Referèndum i estatut. 25 d'octubre de 1979
- **Galícia:** Referèndum i estatut. 1981
- **Andalusia:** Discussions per la via d'accés. Referèndum i estatut. 1981
- **Principat d'Astúries, Cantàbria** 1981
- **València, C. Foral de Navarra, La Rioja, Aragó, Múrcia, Canàries, Castella la Manxa** 1982
- **Madrid, Castella i Lleó, Extremadura, Illes Balears** 1983
- **Ceuta i Melilla** 1995.

- Les autonomies disposaran d'un govern sorgit de les urnes.
- Les comunitats es dotaven d'un parlament propi amb competències legislatives.
- Transferència d'una sèrie de **competències** polítiques i administratives.
- Les **transferències** poden ser subjecte de successives ampliacions mitjançant la reforma dels estatuts
- La **LOHPA** (Llei Orgànica d'Harmonització del Procés Autonòmic) de 1982
Aquesta llei, molt protestada, va guiar el procés de construcció autonòmica limitant competències.
Aquesta llei va se fruit d'un pacte entre UCD i el PSOE

5. L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE LES BALEARS

5.1 La transició democràtica a les Illes Balears.

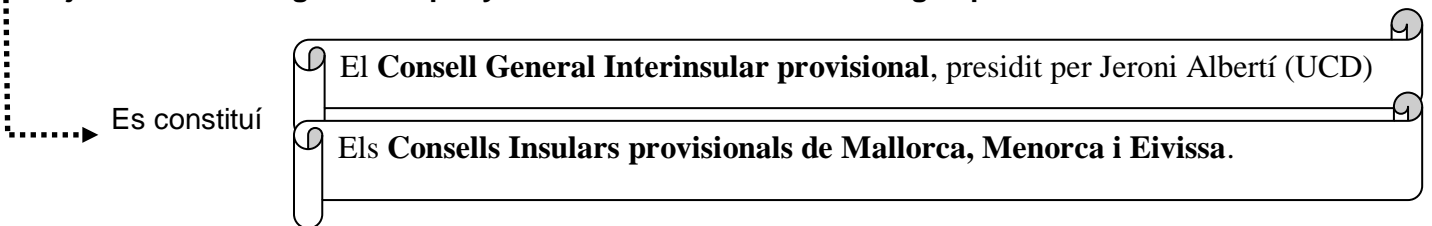
El 1975 { Predomini conservador: el "búnquer" local gaudia controlava el poder dins l'Administració
Els partits polítics clandestins tenien uns nivells d'implantació limitats.

A partir de 1976

- Inici d'accions al moviment obrer (vagues i mobilitzacions d'hoteleria, de construcció)
- Moviments culturals i cívics (**Obra Cultural Balear**, Congrés de Cultura Catalana, **moviment veïnal...**)
- Trobada de plataformes unitàries de Catalunya, el País Valencià i les Balears (Cura, gener de 1976)
- El juliol de 1976 es creà l'**Assemblea Democràtica de Mallorca**.
- El febrer de 1977 els partits d'esquerra, presentaren un projecte d'estatut (**Est. de Cura**) rebutjat.
- Subscrit el **Pacte Autonòmic** (4 de juny de 1977) { Exigir el reconeixement dels drets i de la identitat de les Balears
Defensar-ne l'accés a un futur estatut d'autonomia.
Es van abstenir de signar-lo l'Aliança Popular i d'altres forces menors.
Participació de totes les forces democràtiques en la redacció.
Reconeixement de la implantació de la llengua catalana.
- **Les eleccions de juny de 1977** foren guanyades clarament a les Balears per partits d'àmbit estatal: la UCD (50,9%), obtingué 4 diputats, seguida pel PSOE (23,1%) amb 2.
- **Formació de l'Assemblea de Parlamentaris de les Illes.** (Acords per la redacció d'un avantprojecte)
- **El 29 d'octubre de 1977**, es celebrà a Palma una massiva manifestació de la **Diada per l'Autonomia**.

5.2 La preautonomia.

- El juliol de 1978 el govern espanyol concedí a les Balears un règim preautonòmic.

- El 1978 s'aprovà la Constitució espanyola. Possibilitat de dues vies { lenta (art. 143)
ràpida (art. 151)
- El 1979 se celebraren les primeres eleccions municipals democràtiques i preautonòmiques → UCD
- Entre 1980 i 1981 els diferents partits polítics formen **la comissió dels onze** (Dissolta sense resultats)

Debat estatutari { Via d'accés ràpida (art. 151) o lenta (art. 143).
Sistema d'elecció dels diputats del futur parlament balear Paritària. (= Illes)
Proporcional. (població)
Denominació de la llengua pròpia de les Balears. Existien punts d'acord.

5.3. L'Estatut d'autonomia de les Balears.

- L'estatut fou el resultat d'un pacte entre UCD i PSOE que va seguir **la via lenta** (art. 143).
- **l'estatut d'autonomia de les Illes Balears** fou aprovat pel Congrés dels Diputats el **22/ febrer/ 1983**
- Publicat al **BOE l'1 de març de 1983**.
(Va ser un dels darrers estatuts aprovats. Nivell de competència inferior a les comunitats històriques)

ESTRUCTURA

- Preàmbul
- Títol primer. Disposicions Generals (1-9)
- Títol segon: De les competències de la CAIB (10-17).
- Títol tercer : De les institucions de la CAIB (18-47):
 - Capítol primer: Del Parlament (19-30)
 - Capítol segon: Del President (31-32)
 - Capítol tercer: Del Govern (33-36)
 - Capítol quart: Dels Consells Insulars (37-40)
 - Capítol cinquè: De l'Administració Pública de les Illes Balears (41-42).
 - Capítol sisè: Del control dels poders de la Comunitat Autònoma (43).
 - Capítol setè: Del Règim Jurídic de la Comunitat Autònoma (44-47)
- Títol quart: De l'organització judicial (48-53).
- Títol cinquè: De la Hisenda, el Patrimoni i l'Economia (54-67).
- Títol sisè: De la reforma de l'Estatut (68).

- La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà juntament amb la castellana, caràcter oficial.
- **COMPETÈNCIES de la Comunitat Autònoma:** transport, turisme, aigües, patrimoni, carreteres, etc
Les competències s'han ampliat en funció de l'assumpció de noves transferències realitzades per l'Estat
El 1998 arribà educació i el 2002 la sanitat –INSALUD
Des del Govern Balear, poden ser transferides competències als Consells Insulars.

Parlament és la cambra legislativa, té la potestat d'aprovar els pressupostos i de control del govern.

El nombre d'escons : Mallorca té 33 diputats, Menorca 13, Eivissa 12 i Formentera 1.

Govern realitza la funció executiva i pot tenir iniciatives legislatives.

Compta amb un president, un vicepresident i consellers que s'ocupen de diferents àrees de gestió.

President del Govern Balear: elegit pel Parlament Balear. Ostenta la representació de la CAIB.

Consells Insulars: govern, administració i representació de les illes: Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera.

Assumeixen certes competències al seu àmbit territorial amb funció executiva i administrativa.
(Obres públiques, urbanisme, patrimoni, habitatge)

- **El maig de 1983 es celebraren les primeres eleccions autonòmiques**, guanyades per AP.
- Formacions de governs d'AP (PP) amb diverses coalicions amb UM.
- Presidents: **Gabriel Cañellas, Cristòfol Soler, Jaume Matas.**
- **1999** Eleccions guanyades pel **Pacte de Progrés**. (PSOE, IU, PSM i UM) presidit per Francesc Antich.
- **2003** Eleccions guanyades pel **PP** (president Jaume Matas)

5.4. La reforma de l'estatut de les Illes Balears.

Cronologia.

1983. (1 de març) Entrada en vigor de l'Estatut de les Illes Balears.

1994. }
1996. } Reformes posteriors de l'Estatut Balear.
1999. }

2004. Victòria socialista. Formació del govern Zapatero.

↳ Inici del debat sobre la revisió de l'estatut de Catalunya.

2006. Aprovació dels nous estatuts de Catalunya i posteriorment de la comunitat Valenciana.

2007. Reformes generals (nous estatuts) a Andalusia, Aragò i a les Illes Balears.

Marc Legal.

Constitució. Art 147.3. Preveu la reforma dels Estatuts per part dels mateixos parlaments.
Estatut de les Illes Balears 1983. Art 68. De la reforma de l'Estatut.

Procés de reforma.

El 2004 es creà una **Comissió d'Experts**. Elaboració d'informes i assessorament del govern.

Creació d'una **Ponència parlamentària** per l'estudi i reforma de l'estatut.

↳ Redacció d'un text de proposta per part de la Ponència.

↳ Existeixen greus dificultats per arribar a un acord entre els partits.

Creació d'una **taula de partits** per apropar posicions

↳ Acord de reforma estatutària entre PP, PSIB, UM

1 de març de 2007. Promulgació i entrada en vigor del nou estatut

Nous continguts de l'estatut.

- Reconeixement de la nacionalitat històrica pròpia.
- Possibilitat de crear una policia autonòmica.
- Cogestió aeroportuària.
- Creació del Consell Insular de Formentera.
- Creació d'una Agència tributària pròpia.
- Finançament de 2.500 milions d'euros d'inversió als pròxims anys.

4. **L'Adhesió d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea.** (Actual UE)

Antecedents

- Espanya va entrar a la principal institució europea amb retard, respecte altres estats europeus, degut a la dictadura Franquista.
- El Pla Marshall, la constitució de la CECA (1951), el tractat de Roma per part de sis estats fundadors (1957)... es van fer sense la participació espanyola.
- La definitiva adhesió espanyola situa el país en l'entorn polític, econòmic, institucional i cultural europeu, del que havia estat absent, especialment durant el franquisme

Procés negociador:

- Després del Pla d'Estabilització de 1959 començaren els primers contactes negociadors.
- El 1970 es signà un **acord comercial preferent** amb la CEE.
- Establerta la democràcia, els diferents governs, fixaran l'accés com objectiu principal de la seva política exterior.
- E 27 de juliol de 1977 el Govern espanyol presenta la seva sol·licitud formal d'adhesió.
- L'aprovació de la Constitució espanyola (1978) va facilitar les negociacions.
- Les negociacions són molt lentes fins el 1982.
- El 1981 la CEE admet a Grècia.
- Les principals dificultats es troben en les **reticències de França** respecte el capítol agrícola.
- Amb l'ingrés d'Espanya a la **OTAN (1982)** amb el govern de Calvo Sotelo es vol mostrar l'adhesió de la recent estrenada democràcia espanyola al món occidental i d'economia de mercat

El tractat d'adhesió

El 12 de juny de 1985 es van signar el tractat i l'acta d'adhesió per Espanya i Portugal. -Tres documents-

- El **Tractat d'Adhesió**
- L'**Acta d'adhesió**: Document que preveu les modificacions necessàries per a d'adaptació espanyola al dret comunitari.
- L'**Acta Final**: Un seguit de declaracions oficials dels estats que serveixen per interpretar l'acta d'adhesió i que posen punt final a la negociació.

El tractat d'adhesió va entrar en vigor l'1 de gener de 1986

Algunes conseqüències de la integració.

- Limitacions en la sobirania, principalment econòmica, financera i laboral
- Espanya va tenir que implantar una profunda reconversió industrial
 - o Tancament empresarial, atur i conflictivitat (siderúrgia i construcció naval)
 - o Sanejament financer i renovació tecnològica
- Inversions de capitals europeus
- Integració en un mercat únic per les exportacions i importacions.
- Aportacions de fons de la UE (0,8 del PIB) que ajudaren a la modernització productiva i del transport.
- Entrada a un Sistema Monetari Europeu (1998) i adopció de l'Euro (2002)
- Creixement de la renda per càpita.
- Expansió del consum privat i accés a la "societat del benestar"